

Ochrana drevín

Životné prostredie

Ochrana drevín je časťou osobitnej ochrany prírody a krajiny.

Zakazuje sa poškodzovať a ničiť dreviny.

Vlastník (správca, nájomca) pozemku, na ktorom sa nachádza drevina, je **povinný sa o ňu starať**, najmä ju ošetrovať a udržiavať. Pri poškodení alebo výskyte nákazy dreviny chorobami môže orgán ochrany prírody uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní.

Na **výrub dreviny** sa vyžaduje **súhlas** orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník (správca, nájomca) a po vyznačení dreviny určenej na výrub.

Súhlas na výrub dreviny **sa nevyžaduje**

- na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a súvislé krovité porasty v zastavanom území obce s výmerou do 10 m² a za hranicami zastavaného územia obce s výmerou do 20 m²,
- pri obnove produkčných ovocných drevín na účely výsadby nových ovocných drevín, ak sa ich výsadba uskutoční do 18 mesiacov odo dňa výrubu,
- na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, ak rastú v záhradách a záhradkárskech osadách,
- pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka alebo pri bezprostrednej hrozbe vzniku značnej škody na majetku,
- ak oprávnenie alebo povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov,
- ak je výrub preukázateľne nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny a ak ho vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody,
- ak orgán ochrany prírody vopred písomne určí, že výrub je preukázateľne nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny,
- na dreviny invázných druhov,
- na porasty rýchlorastúcich drevín založené na poľnohospodárskej pôde v súlade s osobitným predpisom a plantáže vianočných stromčekov a okrasných drevín,
- na územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, kde je výrub drevín zakázaný.

Výrub dreviny možno vykonať len po jej **predchádzajúcom vyznačení** orgánom ochrany prírody a po právoplatnosti súhlasu orgánu ochrany prírody, ktorým je vykonávateľ výrubu povinný sa na požiadanie preukázať.

Prepravca alebo nákupca dreva je povinný na požiadanie príslušníkov Policajného zboru, orgánov ochrany prírody alebo členov stráže prírody preukázať pôvod prepravovaného dreva súhlasom.

Náhradná výsadba

Orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi **v súhlase na výrub dreviny povinnosť**, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín **na vopred určenom mieste**, a to **na náklady žiadateľa**; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť i **starostlivosť** o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží **finančnú náhradu** do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu **aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu**, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny.

Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje; obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s:

- vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny,
- vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
- realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty.

Náhradnú výsadbu a starostlivosť o náhradnú drevinu na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve žiadateľa o výrub dreviny, možno uložiť len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka dotknutého pozemku.

Chránené stromy

Kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií môže vláda nariadením vyhlásiť za chránené stromy. Za chránené stromy možno vyhlásiť aj stromy rastúce na lesnom pôdnom fonde. Chránené stromy sa považujú za chránený objekt.

Na **výrub a spôsob ošetrovania** chráneného stromu sa vyžaduje **súhlas** orgánu ochrany prírody. V prípade povoleného výrubu sa použije obdobne ustanovenie o náhradnej výstavbe a orgán ochrany prírody následne zruší vyhlásenie ochrany chráneného stromu.

Chránené stromy sa nevyhlasujú na území chránených krajinných prvkov, prírodných rezervácií a prírodných pamiatok.

Ak to vyžaduje záujem ochrany chráneného stromu, možno vyhlásiť jeho ochranné pásmo, a to spôsobom, akým vyhlasuje chránený strom.

Ak ochranné pásmo **nebolo vyhlásené** podľa predchádzajúceho odseku, je ním **územie okolo** chráneného stromu v plošnom priemete jeho koruny, ktorý je zväčšený o jeden a pol metra, najmenej však v okruhu 10 m od kmeňa stromu, a platí v ňom primerane druhý stupeň ochrany.

Porušovanie ochrany stromov a krov podľa trestného zákona

Kto v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na úseku lesného hospodárstva alebo všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny vo väčšom rozsahu poškodí alebo zničí strom alebo ker, alebo ich vyrúbe, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha niektorý z uvedených činov

- v značnom rozsahu, alebo
- hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý.

Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha niektorý z uvedených činov

- ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
- vo veľkom rozsahu.